

ren Kardinaal, dat hij, die op zijn 21e jaar durfde mede te dingen naar het Fellowship van Oriël, een zeer hooge, zeer begeerde en voor zijn leeftijd haast onbereikbare academische waardigheid, aan zijn vader schrijven kon: „Ik denk dat — als ik nu eens even roemen zal — weinigen de gemakkelijkerheid van opnemen bezitten, die ik bereikt heb door mijn geregeld en voortgezet studeeren, en de ijverige, zenuw-stalende en fantasterijen-verjagende studie der mathesis, die mijn voornaamste bezigheid is geweest.”

Ik voor mij heb nooit andere gevolgen er van gezien dan zenuw-verslapping of zenuw-overprikkeling en -verknoeiing. Maar ik ben ook geen Newman en zal 't op mijn leeftijd ook wel niet meer worden! God zij den tallozen stakers nabij, die dit vak moeten beoefenen, zuchtend en klagend, met dure privaattlessen en een immer-latente verwensching in de ziel!”

Wie Dr. Gunning's levendigen schrijffrant eenigermate kent, zal hier de humoristische noot van den diepen ernst weten te onderscheiden. De hoofdzaak lijkt me, dat Dr. Gunning de Wiskunde wil afschaffen voor aanstaande juristen, dominees en literatoren. Aangezien pas na de vierde klas van het Gymnasium, wanneer de Alpha's en Beta's uiteengaan, te zeggen is, wie de aanstaande juristen, dominees en literatoren zullen zijn, komt het dus hierop neer, dat Dr. Gunning de Wiskunde voor de Alpha's in de 5e en 6e klas wil afschaffen, zoodat dat vak

voor hen afloopt aan 't eind van de 4e klas.

Laat ik Dr. Gunning mogen verzekeren, dat dit mijn volle sympathie heeft. Ik vind, dat men den moed moet hebben om een gezonde concentratie aan te durven. De A-afdeeling van het Gymnasium is de literair-historische school bij uitnemendheid. Uitzonderingen daargelaten, zijn de alpha's van V en VI niet meer op Wiskunde ingeschoten. Intelligente jongelui kunnen daar dan „dom” in schijnen, ze prutsen er mee, het is een volkomen nuttelooze kwelling, het vijfde rad aan den wagen van hun mooie, rustige literair-historische propaedeuse.

Weet Dr. Gunning, dat er op 't oogenblik een krachtige strooming is onder de leeraren der Gymnasia en Lycea, die sterke voorstanders zijn van het afloopen der Wiskunde voor de A's aan het einde der 4e klas? Men wil daarvoor in de plaats dan meer aan moderne talen doen. Dieper gaan, wel te verstaan, niet breeder. Dat is eisch van den tijd, en in overeenstemming met het literair-historisch karakter van het A-Gymnasium.

Moge de nieuwe Minister van Onderwijs zich los weten te maken van den machtigen greep van sleur en traditie, die ook in dezen zoo sterk is, en onze toekomstige theologen, literatoren en juristen voor altijd aan zich verplichten!

Uit hun naam dank ik Dr. Gunning voor zijn pittig, geestig, en toch in den grond zoo ernstig woord.

Vacantie in Afrika door Wilma

Het wintert in Afrika.

Als we 'smorgens buiten komen, ligt er een ijslaagje op het water, dat de kinderen den avond te voren in een kom buiten de deur hebben gezet; er hangt ook een ijskegel aan de koperen kraan van de waterleiding.

De lucht is wolkenloos blauw, de zon rijst boven de rosroode kopjes, die het langgestrekte dal begrenzen, waarin Pretoria ligt gebouwd. De stad, met haar kerken, kantoren en winkels ligt nog in den nevel, maar de voorsteden op de hoogte glanzten al in het volle licht. De elektrische trams glijden op en neer om de menschen, die kleumerig in hun warme jassen duiken, naar hun werk te brengen, maar de kinderen juichen om het vreemde wonder van het ijs; ze dansen met de brokken uit de kom door het tuintje, het water druipt van hun koude, roode vingertjes.... korte vreugd! Want de zon heeft al spoedig het tuintje gevonden, het ijs is weg, de koperen kraan druipt, en het tuintje geurt plotseling van kamperfoelie en lyguster, en de stereoogen van de margarieten gaan wijd open.

Om tien uur schijnt de zon zoo brandend

heet, dat men een schaduwplekje op moet zoeken om het buiten te kunnen uithouden.

Dat is de winter in Pretoria, en dat is ook de tijd van groote en kleine vacantiereizen en pic-nics.

De spoorwegdirectie geeft gelegenheid tot het maken van excursies naar de schoonste gedeelten van het land, en zoo besluiten wij ook om deel te nemen aan de negendaagsche treintocht over Komatipoort, Tzaneen en Maguba's kloof naar Pietersburg.

We beginnen met onze vroolijke voorbereidelen te maken voor den tocht: passende kleding en sterk schoeisel, een voorraad vruchten en kleine versnaperingen.

Als de groote dag er eindelijk is, worden we door de vrienden met bagage en al in een auto geladen en feestelijk naar het station gebracht.

Daar staat onze trein gereed. Buiten op elke afdeeling hangt een briefje met de namen van de reizigers, die er hun vaste plaats zullen hebben voor de geheele reis: drie in elke afdeeling, de vierde plaats mag onbezet blijven om wat beweegruinte te houden, zoodat de treingasten

Kaffervrouwen met steenen potten op het hoofd.

rustig en gemakkelijk den tocht mee kunnen maken.

Van alle kanten komen de honderd en twintig passagiers aanzetten; als iedereen veilig binnen is, en de gids op zijn post, zet de trein zich onder gejuich in beweging.

Het is avond en donker. We besteden onzen tijd vóór het naar-bed-gaan met onze bagage te rangschikken, wat vruchten te eten, tot er om negen uur een in helder wit gekleede kleur-ling binnen komt om onze bedden op te maken.

Wonderlijke sensatie, om in den trein in een gemakkelijk, zacht bed te stappen en te weten, dat dit nu zoo een heele week zal gaan. Men stelt zich vanzelf onmiddellijk in op goed slapen, de trein is onze woning, ons rijdend hotel en we worden den volgenden morgen ook werkelijk verkwikt wakker als een van de kellers

ons al vroeg een kop koffie brengt en een ge-tijpt krantje, met het programma voor den dag.

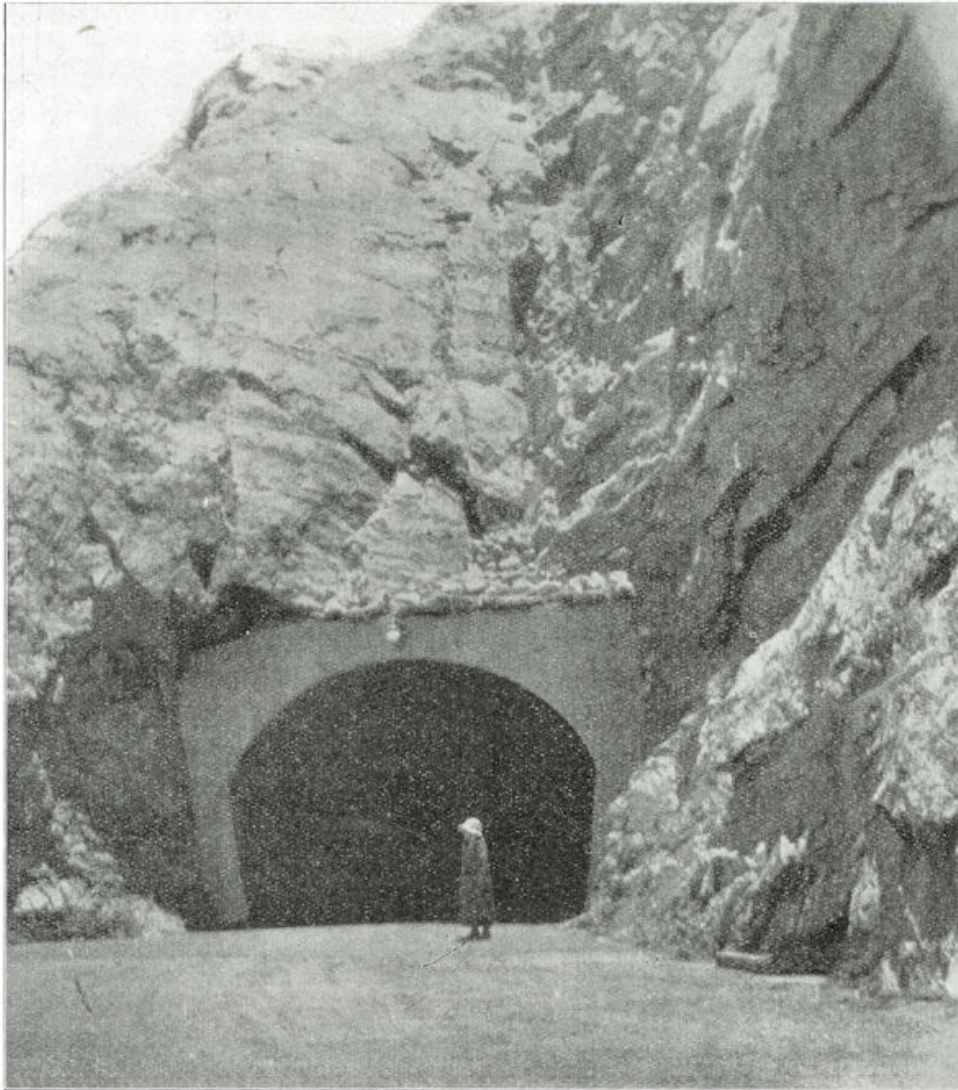
Den vorigen avond waren er al kaartjes rondgereikt voor de maaltijden, waarop gedrukt stond:

Eerste Sitting.

Reisigers word versoek om hulle Sitplek-kaartjes bij ingang in die Eetsalon aan die tafelbediende te oorhandig en daar op te let, dat Sitplekke slegs vir Vijf minute na anvang van elke maaltijd gereserveer kan word.

Er zouden „drie Sittings” zijn voor elken maaltijd. Die zoo vlug was, dat hij bij de eerste zitting van het ontbyt een plaats kon veroveren, had ook het recht om bij lunch en diner van de eerste „sitting” gebruik te maken.

Zoo waren er kaartjes voor tweede en derde

Tunnel bij Elandsrivier.

Sitting en we begrijpen, dat het een wedren zal worden om de eerste ontbijtsitting te halen.

Wat een vroolijk spektakel dien eersten morgen! Met ons drieën hebben we natuurlijk maar één waschtafel. Die wachten moet, leest uit het courantje voor: „sterke schoenen aantrekken, want de tocht is ruw”. We schuifelen en scharrelen door elkaar, zoeken de stevigste schoenen, die we bij ons hebben, en halen glansrijk de eerste „sitting”.

De Ober glimlacht, buigt, als hij onze kaartjes in ontvangst neemt, en zoo glimlacht en buigt hij elken morgen, als hij geregeld dezelfde gasten aan zijn eerste tafel vindt.

De reizigers worden verzocht, niet te lang aan de ontbijttafel te zitten. We rijden door eindeloze gele vlakten, hier en daar met stekelige bosschen bezet, maar langzamerhand verandert

het landschap; we zien rotsbergen in de verte, en als het ontbijt is afgelopen, zijn we midden in een prachtig bergland. Alles lijkt hier wel rosrood, zelfs het groen van de heesters is doorschemerd van het rood van de rotsen.

De trein stopt, we maken onze eerste feestelijke uitgang. Wonderlijk, al de passagiers uit dien trein te zien zakken en glijden en springen en het gevaarte daar midden in de wildernis achterlaten om dan langs een rotsig pad zijn weg te zoeken langs Kafferhutten over een oud treinspoor, dat bezaaid ligt met roode glinsterende stukken rots, naar de Elandsrivier-watervallen. Alles brandt en gloeit hier in dit land van zon; er bloeien roode cactussen en Kafferboomen breken hier en ginds uit de rotsspleten; ze dragen oranje-roode bloemen, grillig als vuurtongen.

En nu hooren we het ruischen van het water van de Elandsrivier; nog even... daar zien we het glinsterend breken over de rotsen en schuimend neerstorten in de steenige bedding beneden. De vallen zijn niet diep, maar breed en de achter elkander schuivende berggroepen rondom met hun wisselende kleuren van blauw en rosrood en violet, geven aan het geheel een buitengewoon schilderachtig aanzien. We ontmoeten er ook twee Kaffervrouwen met bonte kleeren aan. Ze dragen een reusachtige schaal op het hoofd, waarin een verzameling van grootere en kleinere rood-steenen potten, alle met de bekende driehoekrandversiering, waar de Kaffers bijzonder op gesteld schijnen te zijn.

Hoe die betrekkelijk tengere vrouwen die steenen vracht op het hoofd kunnen torsen, is mij een raadsel gebleven.

Eindelijk wordt de terugtocht weer aanvaard en als we in onzen trein maar nauwelijks van de vermoeienis van den tocht zijn bekomen, wordt er opnieuw halt gekommandeerd; de trein is door een tunnel gereden en stopt op een plek waar we nog eenmaal een prachtig gezicht hebben op den waterval. Hier kunnen we een kiek

nemen, wat de meeste passagiers ook doen.

De dag gaat nu verder rustig voorbij. We rijden door het bergland, door eucalyptus-boschen en naakte vlakten, we praten, rusten, maken kennis met andere passagiers of zitten op het achterbalcon te genieten van de vergezichten.

We raken dien dag heelemaal thuis in ons rijdend hotel, en het is heerlijk, zich een enkele maal in zijn leven schatrijk te voelen, een heelen trein tot zijn dispositie te hebben, die op elk mooi plekje gehoorzaam stopt, die 's nachts doorrijdt als het door een streek gaat, waar niet veel bezienswaardigs is, en stil blijft staan aan het begin van den nacht, om de passagiers het gezicht op een schoon stukje van Afrika niet te doen missen; daarbij een zorgzame gids aan boord, een eerste klas hotelbediening met een piano in de eetzaal, natuurlijk geen al te beste, en zelfs een gelegenheid tot het nemen van douches in den achtersten wagen.

Vol verwachting van wat de volgende dag ons zal opleveren, gaan we naar bed.

(Wordt voortgezet).

Op den Uitkijk buiten onze grenzen door Ds J. D. Boerkoel

Journalisten en diplomaten. De taak der tweede Haagsche Conferentie en hoe zij die taak vervulde.

Elke tijd heeft zijn eigen lied; en ook in de oorlogsjaren heeft de een of andere sentimentele straatzanger in ons land een gedicht geïmporteerd, dat spoedig „op aller lippen zweefde”, en waarvan het aandoenlijke refrein luidde: „Wordt het dan nooit geen vrede, moet het steeds oorlog zijn? Vrouwen en kinderen weenen thuis; oorlog — welk een bitter kruis.” Elk tijdvers heeft echter ook zijn eigen parodie; en onze soldaten, die maand na maand tot gemobiliseerde verving waren veroordeeld, maakten er dit van: „Wordt het nu nooit geen oorlog; moet het steeds vrede zijn? Vrouwen en kinderen weenen thuis; vrede — welk een bitter kruis.” Dat was niet mooi van „onze jongens”, maar men moet toch een kniesoor zijn, als men er niet den humor uit proeft. Werkelijk, zij meenden niet, wat ze zongen; ze gaven alleen maar te kennen, dat het wachten op dingen, die komen kunnen en niet komen, altijd vervelend is, zelfs al is het gelukkig, dat ze niet komen.

Aan dit liedje van verlangen, niet naar oorlog, maar naar huis, dacht ik bij het hooren van de redevoering aan den feestdisch, die door de journalisten aan de diplomaten in Den Haag werd aangeboden. Of eigenlijk niet bij het hooren, maar bij het lezen. Ik heb wel voor de radio zitten luisteren, maar, eerlijk gezegd, het gesprokene eerst begrepen, toen ik het daarna las. Eén ding slechts werd door den luidspreker begrijpelijk voorgesteld: men was in den Haag

opgewekt aan het eten; het vroolijk stemmen-geroos, het geklik van vorken en lepels, het getinkel van bord en glas drong onvertaald door.

Evenals de staatslieden, hebben ook de journalisten begrepen, dat ze na den oorlog veel goed te maken hadden. Ze hadden al niet minder zwaar gezondigd. Ook zij hadden met pen en als bajonetten en met inkt als giftgas de strijders aangehitst, en tegen vijand en neutralen die schandelijke leugencampagne ondernomen, waarvan ook ons land zooveel laster te verduren heeft gehad. Maar de journalisten hebben zich gebeterd. Ze verslaan niet alleen zoo objectief mogelijk, wat er op de internationale conferenties wordt verhandeld, maar ze vormen ook een broederschap, geven toelichtingen en bereiden de publieke opinie voor op de groote taak van de organisatie van den vrede. Zij doen dus hun werk, niet na, maar met de diplomaten. Daar ze echter die gemeenschappelijke taak niet in de vergaderzaal kunnen verrichten, en toch uitdrukking aan 't gemeenschappelijk streven willen geven, hebben zij, in Locarno, de feestmalen uitgevonden. En sedert Locarno gaat er geen conferentie voorbij, zonder dat de pers de vergaderden aan een disch noodigt. Nieuw is deze gewoonte overigens niet, want Jaspas herinnerde er aan, dat in den oertijd de vredesbesprekingen gehouden werden om een stuk beer aan het braadspit.

lucifersmagnaat hebben beloofd, dat de schuld-eischende mogendheden voorop gaan; eerst als de oorlogsschulden geregeld betaald worden, zullen de andere crediteuren om hun rente vragen.

Om de internationale bank aan kapitaal te helpen, moeten alle betrokken landen stortingen doen. Ook Duitschland. En dat laatste heeft in Den Haag nog even een crisis uitgelokt. Als directeur van de Rijksbank van Germanie fungeert een zekere heer Schacht. Dat is de „hij”, over wien ik het in 't begin had. Deze mijnheer is niet makkelijk. Hij had in Augustus gezegd, het plan-Young wel goed te keuren, mits het geen nieuwe lasten aan het land oplegde, en mits heel het economische leven in Duitschland er mede in overeenstemming werd gebracht. Aan deze voorwaarden nu was naar zijn meening niet voldaan. En dies verklaarde hij zich in December er tegen. Dat was koren op den molen der D. Nationalen, die toen juist het volksreferendum in elkaar hadden gezet. Schacht zeide wel, dat hij het met hun actie niet eens was, maar de zaak was moreel niet zuiver, en daarom was hij er tegen. Nu had hij als deskundige het volste recht zich uit te spreken. Maar het was toch erg onhandig. Want hij deed het, terwijl hij wist, dat er een finantieel hervormingsplan in de maak was; en hij publiceerde zijn meening in de bladen, voordat hij het aan de ministers had gezegd. Het leek veel op sabotage.

Maar Schacht is een machtig man. En de regeering moest naar zijn pijpen dansen. Het program van hervorming werd haastig ingediend en omvatte enkele belastingverhoogingen. De partijen waren het er niet over eens; Beieren b.v. was tegen een verhoogde belasting op bier. Er dreigde een regeeringscrisis, waardoor de Haagsche Conferentie onmogelijk zou worden. Eindelijk werd een deel van het program, dat dadelijk uitgevoerd kon worden, aangenomen. Schacht had dus de conferentie niet kunnen verhinderen. Maar de minister van finantiën, Hilferding, kwam er bij ten val, om vervangen te

worden door Moldenhauer.

Toen probeerde Schacht iets anders. Hij berichtte, dat de Deutsche Rijksbank geen geld kon storten in het kapitaal van de Internationale Bank. En daar zat men in den Haag. Schacht werd haastig ontboden. Hoe machtig hij is, bleek toen hieruit, dat hij telegrafeerde, voorloopig niet te kunnen komen: zijn dochter was verloofd en moest nog receptie houden! In den Haag was men heel boos en hakte den knoop door. Daar de Rijksbank onder contrôle staat van de mogendheden, besloten de confereerden, haar er toe te dwingen. Eigenlijk was Schacht toen moreel verplicht, om af te treden. Maar dat wilde hij alleen, als hij overtuigd was, verkeerd te hebben gedaan. En daar dit niet het geval was, zou hij aanblijven en trouw alle overeenkomsten nakomen.

Een onbegrijpelijk heer, die Schacht. Maar mijn vulpen protesteert weer: tòch wel een karakter, die Schacht. En niettemin houd ik vol, dat het gelukkig is, dat men niet met deze schacht, met die oude ganzeveder, het verdrag heeft onderteekend. Want dan was alles mis gegaan, terwijl we nu met vreugde constateeren, dat Den Haag ons een reuzenschrede heeft vooruit gebracht op den weg van verduurzaming van den vrede. Het mag ons duizelen bij al dat leenen en terugontvangen en storten, dit is zeker, dat de horizon voorloopig zoo helder is als nog nooit het geval was.

En daarom heeft men met een Swan geteekend. Ware er een merk geweest, dat Duif heette, dan had men die gebruikt. Maar een zwaan komt het dichtst bij een duif. En een zwaan doet het sterkst denken aan de meeuwen boven den Hofvijver. Zeg mij, dat er een Swan gebruikt is, en ik kan U vertellen, wat deze conferentie voor den vrede heeft beteekend. Ik ben blij, dat het een Swan kon zijn en geen Schacht. Maar mijn eigen pen is het daarmee niet heelemaal eens; zij staakt dus haar dienst en staat mij alleen nog toe, achter de Haagsche conferentie voor goed een punt te zetten.

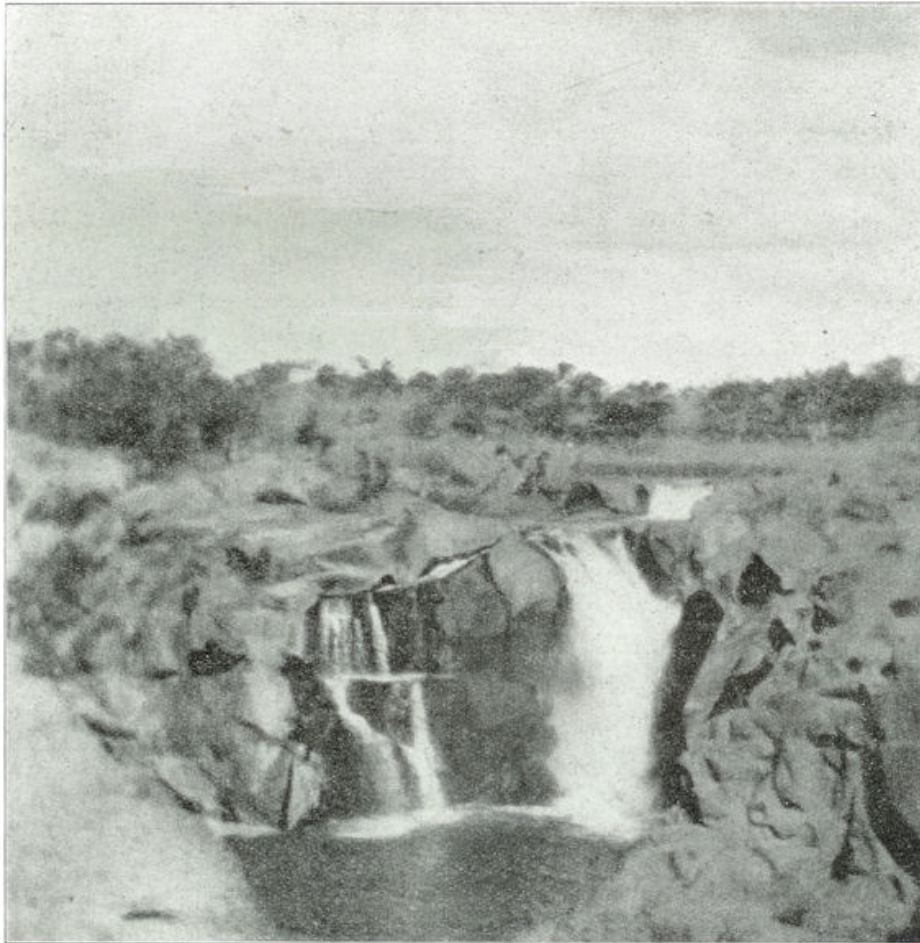
Vacantie in Afrika

door Wilma

2)

Kan men zich in ons lieve Holland voorstellen wat het beteekent in een slordige, open auto, met een doorgetrapten bodem, waarover men een losse plank heeft gelegd, met een chauffeur aan 't stuur, die zijn eene hand, waaraan zooals hij zegt een vinger ontbreekt, nog in verband heeft, vanwege een motorongeluk, langs steile bergwegen te vliegen met rotswanden aan de eene zij, den afgrond aan de andere zij..! Daar schijnt de weg recht tegen de lucht af te breken, we zullen de ruimte invliegen! ...neen! op het critieke oogenblik slaat de weg met een

scherpen hoek om een rotspunt.... gelukkig, dat gevaar is voorbij!.... maar even later is het er weer.... gelukkig! we zijn boven,.... we dalen met duizelingwekkende snelheid.... één weigering van het stuur, één zenuwachtige beweging van den chauffeur,.... maar hij zit met onbewogen gezicht, bekommert zich niet om onze benauwdheid; en als we eindelijk in Pilgrimsrest ademloos uit den wagen stappen, verontschuldigt hij zich, dat hij niet harder heeft gereden; hij had zijn hand niet volkomen tot zijn beschikking.

Mac-mac falls.

We kijken elkaar aan, en stappen een uur later niet zonder eenigen angst weer in, want we moeten weer naar Graskop terug. Het gaat in dezelfde vaart langs denzelfden gevaarlijken weg. We kijken elkander nog eens aan, onze gezichten zeggen: Kom ik om, dan kom ik om, en dan trachten we onzen angst te vergeten, om toch nog iets van het bergland te zien.

We komen heelhuids in Graskop aan en nu begrijpen we waarom onze chauffeur niettegenstaande zijn herhaalde betuigingen van voorzichtigheid, zoo snel heeft gereden. Er zijn steeple-chases in Graskop, daar wil hij 't zijne nog van hebben, en daar brengt hij ons regelrecht heen, hoewel wij na dien tocht niet veel meer voelden voor harddraverij met hindernissen. We zijn wel genoodzaakt hem zijn plezier te gunnen, want we moeten toch weer naar onzen trein terug, en hebben geen lust in de hitte dat eind te loopen.

Of we dan niets meegenomen hebben van dien tocht? Ja zeker, want het bergland is zoo overweldigend schoon met zijn diepe kloven en

wijde dalen en allergrilligste rotsbergen, zijn eucalyptusboschen en bloeiende, geurende mimosaboschen. Ergens hangt een postzak aan een boom. Die er voorbij gaat, kan hem openen en zien of er iets aan zijn adres bij de poststukken is. Wonderlijk land, waar deze mogelijkheden nog bestaan!

Die dag is wel een van de schoonste van onzen tocht geweest.

Het begint 'smorgens al vroeg. We worden opgeklopt als het maar amper licht is en kleden ons haastig aan, of liever, we gunnen ons haast den tijd niet, om ons te kleden, want we zijn hoog in de bergen en het gaat al hooger langs blauw-beboschte hellingen en diepe, dichtbegroeide kloven; er zweven zonderlinge, ijle dampen.... plotseling stopt de trein, we weten niet, wat er gebeurt. Waar zijn we, wat zien we eigenlijk? Zijn we nog op de wereld? Het is of we door een donker venster kijken; er drijven zacht, witte nevelen, het is dag, en het is nacht! Als we uitstappen, bemerken we, dat het donkere venster een zwarte rotswand

Papaja's op Tonetti's farm. Papaja's zijn tamelijk hoge boomen met zware vruchten, die iets op meloenen gelijken; het vruchtvleesch is buitengewoon sappig.

is; de ijle, witte nevelen zijn wolken. We staan aan den rand van de oude, verlaten Rietfonteinmijn, en zien de witte wolken, om ons heen en beneden ons, als spookfiguren dwarrelen boven den ijselijken afgrond.

Een oogenblik duurt de halt, dan gaat het fluitje van den gids, we stappen weer in, de weg daalt langzaam, het landschap wordt minder wild, we rijden door het prachtige Sabie met zijn glooiende bergen en dalen en watervallen. Bij de Mac-mac fall's stappen we als we Sabie verlaten nog even uit om het glinsterende uit de rotsen brekende water in onze kiektoestellen te vangen.

Dan komen we eindelijk in Graskop aan voor een lange halt en den gedenkwaardigen tocht naar het oude mijngebied „Pilgrimsrest”.

Den volgenden dag wordt Tonetti's farm bezocht, een kweekerij van papaja's, tamelijk hoge boomen, waar de zware vruchten dicht naar den kruin om den stam gedrukt staan. De papaja lijkt op de meloen, maar loopt aan den eenen kant iets spits toe, terwijl het vleesch van de vrucht verbazend sappig is, alleen een tikje flauwer dan dat van de meloen. In het hart zit een brij van weke, groene pitten. We proeven de eerste rijpe vruchten, drinken thee, nemen kiekjes van de gasten en zouden ons vast en zeker voor een oogenblik in de beschaafde wereld voelen, als er niet vlak bij ons op een boomtrunk een half-naakte kaffervrouw zat, die bezig was haar kind te voeden en om haar hoofd een stijve franje droeg van haarbundeltjes met

klei bewerkt tot lange pijpelijntjes.

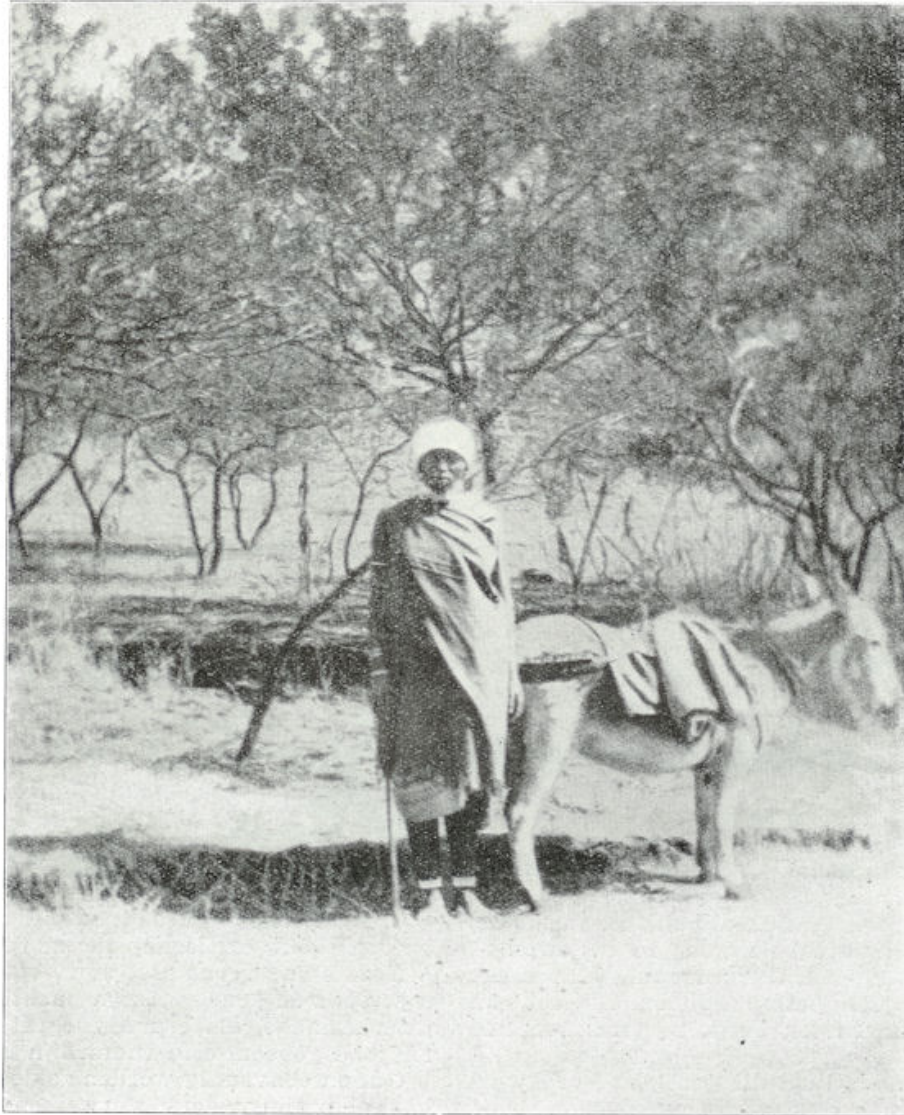
Ze is klaarblijkelijk aan vreemdelingen gewend en stoort zich niet in 't minst aan onze verbaasde blikken.

Het ontbreekt ons niet aan afwisseling op onze reis. Den volgenden morgen zijn we al weer vroeg met onzen gids op weg. We wandelen langs een smal pad, hier en daar door manshoog riet naar de Komatirivier. Daar liggen rotsplaten, waar men vaak krokodillen kan vinden, die zich in de zon liggen te koesteren.

Jammer genoeg vertoont er zich geen enkele, maar er ligt een vuile, platte schuit aan den kant. Die wil, kan er instappen en zich laten overzetten naar het jachthuis in de game-reserve. De meesten hebben er niet veel lust in, maar wij willen het avontuur meemaken. Een verschrikkelijk donker uitzieende zwarte, boomt ons naar den overkant. De schuit ligt bijna tot aan den rand op het water; in den voorsteven is een lek, waar het voortdurend doorheensiepelt. Heelemaal rustig ben ik niet met dat vuilgroene water zoo vlak in mijn nabijheid en de wetenschap, dat er krokodillen huizen.

Maar we bereiken veilig den overkant en mogen in het jachthuis de prachtige leeuwenhuiden bezien, die daar tegen den muur opgespannen zijn.

Ik hoop, dat onze griezelige veerman intuschen de boot uit zal hoozen. Geen sprake van! We maken den terugtocht met de voeten in het water, maar bereiken toch in onze tot zinkens toe bezwaarde schuit veilig den overkant.

Vrouwte bij de pic-nic te Barberton.

Nu gaat de reis weer verder tot Barberton, een aardig stadje, dat er tamelijk Europeesch uitziet. Daar wordt een lange halt gemaakt. Een trolley met kellners en levensmiddelen rijdt weg en wij vinden op het stationsplein enkele auto's staan, waarvan men gebruik kan maken om naar het pic-nic terrein te gaan. Wij prefereren de tamelijk lange wandeling en vinden, als we eindelijk op een mooie schaduwplek, een eind buiten Barberton, aankomen een heerlijke lunch gereed.

Na de lunch gaan we nog wat wandelen, en als we, bij terugkeer, van de ververschingen, die er rondgediend worden, hebben genoten, worden er spelletjes gedaan.

De gasten scharen zich in twee rijen vlak te-

genover elkander op den grond; de gids zit aan 't eind en heeft in elke hand een sinaasappel. Die geeft hij aan zijn rechter en linker buurman, en nu moet de sinaasappel bliksemsnel van hand tot hand gaan, de heele rij langs en weer terug. Die 't eerst den sinaasappel weer bij den gids kan deponeren heeft 't gewonnen. Zoo slijten we daar een paar gezellige uren, tot de auto's komen, die ons voor het diner weer naar den trein terugbrengen.

's Avonds is er nog een partij voor de gasten in Barberton. Wij nemen daar geen deel aan, maar trekken vroeg naar kooi om den volgenden morgen weer frisch te zijn, en slapen in ons rijdend hotel alsof we thuis zijn.

(Wordt voortgezet).

Heel ons land is ontroerd door den laaghartigen moord te Bennekom. Eerst een sexueele gruwel en dan de vernietiging van het bruuft geschonden jonge leven.

Dat doen menschen, die immers beelddragere Gods zijn, en wier lichamen tempelen moeten zijn van den Heiligen Geest.

Hoe diep zijn wij gevallen. Wij. Want de beginselen der zonde liggen ook in ons hart. Laten we niet in eigengerechtigde bewustheid van braafheid onzen weg gaan. Als God ons niet bewaart, waar blijven we dan?

Niettemin is het begrijpelijk en goed, dat een golf van verontwaardiging door de menschen gaat bij het hooren van een onmenselijke daad als waarvan Mejuffrouw Koperberg het slachtoffer werd. Niet om het wraakgevoel, maar om het rechtsgevoel dat daaruit spreekt.

We begrijpen het, wanneer daar gezegd wordt: Voor zoo iets moest de geesels straf nog bestaan. We hebben de wenschelijkheid van nog een andere straf voor een dergelijke aanranding der eerbaarheid hooren noemen, die ik hier niet neerschrijven wil, maar die als natuurlijke straf volkomen gemotiveerd lijkt.

Ook is het te verstaan dat na een opzettelijke gruwelmoord als deze met aandrang gevraagd wordt: Waarom bestaat voor een zoodanige schending van het beeld Gods de doodstraf niet?

Baron van Voorst tot Voorst, de voormalige

voorzitter van onze Eerste Kamer, een venerabel Rooms-Katholiek, heeft in dien geest een vraag gesteld aan de Regeering.

Vast staat, dat, zooals Mr. Heemskerk onlangs ook in de Tweede Kamer gezegd heeft, door onze rechterlijke macht vaak onbegrijpelijk lichte vonnissen worden geveld over aandrangers van het menschelijke leven.

En dan is bovendien bij zeer velen onzer rechtsgeleerden niet de handhaving van het geschonden recht Gods het motief van de straf. De misdadiger wordt maar al te vaak niet anders beschouwd en behandeld dan als een geestelijk zieke, een patiënt, die, voor zoover hij gevaarlijk is voor de samenleving, helaas moet opgesloten worden, maar die niet méér schuld heeft dan iemand die buiten eigen toedoen door een lichamelijke kwaal wordt aangetast.

Dat is de wegdoezeling van het begrip schuld in de verderfelijke moderne rechtsbegrippen, waarbij van straf in eigenlijken zin geen sprake meer kan zijn, maar alleen nog van een preventieve handeling jegens een „onmaatschappelijk” individu.

Moge het Christelijk geweten en het Christelijk rechtsbesef in ons volk steeds krachtig spreken, en al wie zich buigen voor Gods Woord zich aangorden om ook in dezen te bewaren de Christelijke grondslagen van ons volksleven.

Vacantie in Afrika

door Wilma

3)

Ons krantje wordt den volgenden morgen al vroeg binnengebracht. Om zeven uur begint het ontbijt, want om kwart over acht moeten we den trein alweer verlaten om de nijlpaarden in de Komatirivier te zien.

Niemand, die het zelf niet meegemaakt heeft, kan zich voorstellen in welk een vroolijke spanning we ons reppen om bij het eerste ontbijt present te zijn.

We trekken sterke schoenen aan en niet te dunne kleederen, en als de derde ontbijttafel is afgeloopen, kondigt de scherpe fluit van den locomotief aan, dat we in de buurt van Komati-poort, onze eerste stopplaats voor dien dag, zijn aangekomen.

We zijn in een land van wilde stekelbosschen en rotsbergen en laten ons in den letterlijken zin van het woord uit den trein zakken en glijden tot op een steenigen wal, vanwaar we verder naar beneden klauteren, tot we den lagen, grazigen oever van de Komatirivier hebben bereikt.

Een troep wilde Kaffers, die de aankomst van den trein hebben bespied, komen aanrennen, ze omsingelen ons, loopen met ons mee, onder het uitstooten van vreemde klanken. Ze zijn pot-

sierlijk toegetakeld met voddige blankenkleeren of bonte lendendoeken.

Onze trein staat daar in de hoogte als een zwart monster uit een andere wereld, het is nu de wildernis, die roept, en wij geven er ons aan over, en wandelen langs het hooge riet naar een open plek, waar men een groot stuk van de rivier kan overzien.

De zon flitst op het water, . . . er is niets. . . . We turen naar den overkant. . . . verbeelden ons, dat we groote, grauwe gevaarten zien schuiven tusschen het struikgewas, . . . dan plotseling komt er beweging in het water, daar heft zich een monsterachtige kop boven den spiegel, de kleine oogen loeren boosaardig valsch naar den oever, dan duikt hij weer onder. Nu komt er overal beweging; hier en ginds duiken de reusachtige koppen met opengesperde kaken omhoog, we trachten ze in onze kiektoestellen te vangen, maar later blijkt, dat we niets dan licht gevangen hebben, de glans van de zon op het water was te hel.

De inlanders gapen ons nieuwsgierig aan, en als een van de gasten hun een muntstuk toewerpt, beginnen ze te dansen, hun wriggledans; men moet hen zoo in hun natuurstaat gezien

Troep Kaffers, potsierlijk toegetakeld met voddige blankenkleeren of bontelendendoeken.

hebben om al het weerzinwekkende van dit dansen te herkennen en ik vraag mijzelf af hoe het mogelijk is dat men in ons zoogenaamd beschaafde Westen smaak heeft kunnen krijgen in dit afschuwelijk lijvengewriggel en gewriemel.

Zeker is het een teeken van ontzaggelijke decadence.

We wandelen nog wat rond en vinden op de rotsige hellingen zonderling glinsterende gesteenten. Het blijkt dat de glinstering veroorzaakt wordt door dunne laagjes mika. We zijn ook werkelijk in de buurt van het plaatsje Mika, waar zich in de rotsen dikke platen van dat glinsterende broze goed bevinden.

Maar onze trein waarschuwt met schel gefluit dat het tijd is om in te stappen. We krabbel en klauteren tegen de steile helling op en

in minder dan geen tijd zijn alle passagiers weer in hun gemakkelijke wagens ondergebracht. Om half elf verlaten we Komatipoort om in de Game Reserve opnieuw uit te stappen. Overal in Afrika zijn van die Game-reserves, waar het wild nog in ongestoorde vrijheid kan rondlopen.

Er komt een game-ranger, een soort jacht-opziener, aan boord, en de gasten, die niet tegen de vermoeienis van den tocht opzien, worden uitgenoodigd met den game-ranger de wildernis in te gaan.

Zoo trekken we dan zwijgend, kruipend en sluipend door het dichte struikgewas, en durven nauwelijks ademhalen. Ik kan niet ontkennen, dat ik af en toe ook angst voelde.

Daar!.... stil!.... we houden ons roerloos,

Kaffervrouwen bij een z.g. pyramide.

de game-ranger wijst, ik zie niets dan struikgewas, een paar grillig-gekleurde boomstammen... er roert zich ook niets in den omtrek! Dan plotseling gaan we onderscheiden. Wat daar zoo strak zich heft is een reusachtige eland, die zich op deze manier aan ons oog tracht te onttrekken.

We zien een paar apen, die schreeuwend wegvluchten en aan den overkant van een bijna droge rivier met rotsige bedding, een groote kudde wilde-beesten.

De zon brandt, het zweet druipt ons van 't gezicht, we gaan den terugtocht aanvaarden; onze game-ranger brengt ons veilig weer binnen boord, en we hebben nog juist den tijd om het stof van de reserve af te schudden en van kleederen te verwisselen, dan wacht ons een goede lunch.

Als onze „sitting” is afgeloopen, nestelen we ons behagelijk in onze coupéhoekjes, en kijken uit, want de game-ranger is op den trein gebleven en trekt de aandacht van de gasten naar het wild. Men moet wild leeren zien. De huidkleur past zoo precies bij de kleur van het land, dat men het met ongewende oogen nauwelijks in 't vizier kan krijgen. Door middel van de treinfluit wordt gewaarschuwd. Eén fluittoon beteekent: rechts wild, en twee fluittonen: links wild in 't zicht.

Er komen bokken, en zebra's, ook een paar struisen in 't zicht, maar geen groot wild. Tegen den avond vertoont zich plotseling langs den horizont een lange reeks van kleine, flikkerende

lichten, alsof we een groote stad naderen. Het blijkt een geweldige veldbrand te zijn, die zich hoe langer hoe meer uitbreidt. Dat kon een streep door onze rekening geven. Want we zouden dien avond kampvuur maken, midden in de wildernis.

Niet zonder eenige ongerustheid kijken we naar de zich snel uitbreidende vuurbaan en als we eindelijk in de buurt van Newington komen, waar al een hoop hout opgestapeld is, zien we dat zich een vuurtong als een reusachtige slang met snelle spitse kronkelingen regelrecht naar de plaats beweegt, waar onze trein stopt.

Het treinpersoneel gaat met takken gewapend den slang tegemoet en slaat hem den spitzen kop in. Nu dooft wat daarachter vlamt vanzelf, het terrein is veilig, alleen in de verte blijft de brand woeden. Het is een prachtig gezicht in den vallenden avond.

Wij kunnen in ieder geval ons kampvuur maken, het grootste dat ik ooit gezien heb. Heele boomstammen worden aangesleept. Er is droog gras gesneden om op te zitten, en om de kampplaats worden aan palen elektrische lampjes bevestigd; dan wordt de piano naar buiten gesleept, en wij zitten midden in de wildernis onder den diepen Afrikaanschen sterrenhemel om het hoog-opvlammende vuur, en genieten het meest, als niemand iets zegt, en de piano zwijgt.

Als het kampvuur in elkaar valt, wordt het elektrische licht aangedraaid, maar de meesten staan op, en wandelen in groepjes wat rond in

den diepzwijgenden nacht, maar we houden ons toch dicht bij den trein, al is het gevaar voor leeuwen niet groot, de prairiebrand heeft ze uit dezen hoek verdreven.

Laat in den nacht zoeken we onze apartementen weer op, onze bedden zijn intusschen opgemaakt, we slapen spoedig in.

Om twee uur worden we even wakker door gestommel en gestoot. De trein zet zich weer in beweging en wij doen onze oogen weer dicht om den volgenden morgen nog in de Reserve wakker te worden.

Bij ons krantje worden boekjes rondgegeven over „die verdwijnende Suid-Afrikaanse wild en die noodzakelijkheid om dit te beskerm”, met prachtige photo's van bontebokken, zebra's en antelopen en wat er nog meer aan edel wild rondloopt, tot aan de geweldige witte rhinoceros toe.

„Die strijd word elke jaar moeieliker”, zegt de schrijver, „en tenzij de reserwes genasionaliseer word so als in Noord-Amerika, kan ons vaarwel se aan verskeie, prachtige diersoorte.”

Men moet ze zien loopen in de wildernis, die prachtige bokken, men moet den struis zien rennen en den geweldigen secretarismvogel roerloos op een veld zien staan, om te weten dat wild bij Afrika behoort.

Om tien uur verlaat de trein de reserve. We hebben een langen rit voor de borst en maken 't ons huiselijk met boek en handwerk, een wandeling door den trein, een rustig poosje uitkijken op het achterbalkon.

Een van de reizigers merkt plotseling, dat een klein taschje uit het bovenste bagagenet door een open venstertje naar buiten moet zijn gegleden. De gids wordt gewaarschuwd, en heel gehoorzaam stoomt onze trein een eind terug om te zien of het taschje nog op te halen is.

Jammer genoeg is het verdwenen, waarschijnlijk heeft een zwervende Kaffer het gevonden en is er gelukkig mee geweest.

Eindelijk om kwart over zeven komen we in Tzaneen aan.

Om half zes hebben we al gedineerd, dus blijft de avond vrij, om wat door het plaatsje rond te zwerven of deel te nemen aan den feestavond, die gearrangeerd is door de bewoners van Tzaneen en omstreken.

Wij prefereeren het rondzwerven, koopen van een Kaffer een muziekinstrument, een soort

van boog door koperdraad in spanning gebracht, dat in 't midden strak naar den boog is opgetrokken door een ander stukje koperdraad, dat tegelijk de helft van een kalebas op 't midden van den boog vasthoudt.

Met een rietje wordt de eenige snaar betokkelt, een paar tonen worden er op voortgebracht, die de begeleiding zijn van het eentonige Kaffergezang.

We trekken vroeg naar kooi, omdat de volgende dag zeer vermoeiend zal zijn.

Het glanspunt van den tocht nadert.

Om half acht zijn we prompt aan 't ontbijt, om half negen staan we op het plein van Tzaneen, waar twee en twintig auto's wachten, om ons op te nemen en over Maguba's kloof naar Pietersburg te brengen, waar we weer in den trein zullen stappen.

Vroeg in den morgen hebben we al een trolley zien vertrekken met manden en kisten en keukenpersoneel, nu is het onze beurt.

We worden over de auto's verdeeld, daar rijdt de eerste al onder hoerageroep weg, een oogenblik later weer een, het duurt niet lang of daar stuiven alle twee en twintig auto's langs een prachtig begroeiden weg de bergen in. Wij krijgen al gauw een klein defect, zoodat we aan den kant van den weg moeten gaan staan om de andere auto's te laten passeeren. Het is spoedig hersteld en nu hebben wij 't voordeel, dat ook de voorste auto heeft, we blijven volkomen buiten het stof dat de anderen op doen waaien, en vliegen over den weg, dwars door spruitjes, waarvan het water aan alle kanten opspat, langs windende bergwegen met kleurige rotsen aan den eenen kant en diepe, prachtig begroeide ravijnen aan de andere zijde, door bosschen van geurende mimosas en zware, donkere eucalyptus, over bergruggen met vergezichten over nevelige dalen en woest door elkander geworpen steenklompen, hooger de bergen, dieper de kloven, een stralende zon over alles, zoo komen we na een langen rit eindelijk op Maguba's kloof aan, waar we een heerlijke lunch gereed vinden. Onze auto's staan ter zijde geparkeerd, de meesten zijn al met groen versierd; en wij zetten ons moe en hongerig op het gras onder de boomen rond de gespreide tafellakens en hebben het goed.

(Wordt voortgezet).

Op den Uitkijk buiten onze grenzen door Ds J. D. Boerkoel

Russische toestanden (II). Overeenkomsten tusschen bolsjewisme en Czarisme. Toch verschil. De motieven voor de consequente collectiviseering.

De Sovjetrepubliek heeft dus eindelijk den weg uitgelegd, dien zij overeenkomstig haar beginselen gaan moet. Op industrieel gebied wist ze wel dadelijk, welke richting ze zou inslaan;

maar ten opzichte van de boeren was haar houding tot voor korten tijd onzeker. Die boeren werden eerst door Lenin en Trotski als vijanden, wijl kapitalisten, beschouwd. Men mocht

fen met een laag atoomnummer. Een plaat lood van 1,5 m.m. laat zoo goed als geen Röntgenstralen meer door.

Wanneer we nu onze hand boven een fotografische plaat houden (die geheel afgesloten kan zijn) en we laten op de hand, of beter: door de hand Röntgenstralen vallen, dan houden de beenderen die stralen veel beter tegen dan het vleesch; m.a.w. na ontwikkeling van de plaat en het afdrukken daarvan zullen de beenderen zwarter zijn dan het vleesch. Zoo is het mogelijk, de beenderen van het lichaam te fotografeeren. Dit kan bij vol daglicht geschieden.

Wij geven hierbij eenige foto's met Röntgenstralen, die thans gemakkelijk verklaarbaar

zijn.

Indien we de Kathodestrallen op een apart metaal-plaatje opvangen (zoodat zij dus den glaswand niet raken) en we zorgen, dat de vorm van de Kathode zoodanig is, dat de Kathodestrallen dat plaatje zooveel mogelijk in één punt raken, ontstaan krachtige Röntgenstralen. Zulk een toestel is in onze laatste afbeelding in schema voorgesteld. De Röntgenstralen zijn hier als stippelijntjes geteekend, doch zijn in werkelijkheid onzichtbaar. (Zie blz. 460).

In het volgend artikel zullen we onze nu verkregen kennis der Röntgenstralen eerst ordenen, daarna uitbreiden en vervolgens eenige praktische toepassingen ervan bespreken.

Vacantie in Afrika

door Wilma

4)

Na de pic-nic wordt er een wandeling ondernomen. We dalen langs een steil kronkelpad af in de diepe kloof. Het is er zoo heet als in een broeikas; mijn ongewende longen kunnen nauwelijks voldoende lucht innemen. Het gaat tusschen dicht geboomte aan weerskanten. Met grijs en groen mos bedekte luchtwortels dalen van de hooge takken tot diep in de kloof, van waar ze weer wortelend omhoog schieten en nieuwe boomen vormen. Het is een wildernis van takken en wortels en stammen, er is geen zuurstof! Ik moet na een klein poosje haastig terugkeeren om mijn medereizigers niet tot last te worden, maar krijg toch een paar prachtige, blauwe vogels en een bonte hagedis in 't vizier.

Als allen weer boven zijn is het tijd om in te stappen. We zoeken onze diverse auto's op en vertrekken in dezelfde volgorde naar Pietersburg.

Nooit zal ik dien rit vergeten. De hitte is bijna ondragelijk geworden, tenminste voor een mensch, zoals ik, die pas uit ons koele Holland was gekomen; we zijn in een oogenblik tijds rood bestoven, het gaat over eidelooze, naakte roode vlakten met kleine rotsblokken en termietenhoopen bezaaid; hier en daar een stekelboom, een Kafferlocatie, met wat bruine gezichten, die ons over lage, bruine, leemen muurtjes nieuwsgierig nagluren, stofwolken, van afstand tot afstand over den verren eenzamen weg, waarin de voortjagende auto's zijn gehuld! Nergens water!

Hoe kan hier een mensch leven!

We rijden zoo snel als de hier en daar zeer oneffen weg het toelaat en komen half geradbraakt en doodmoe in Pietersburg aan.

Ik moet aan den Boerenoorlog denken, toen deze plaats in de woestijn in 't prikkeldraad zat en er gebrek aan levensmiddelen en brandstof kwam en de bewoners geteisterd werden door een schrikkelijke typhusepidemie.

Wat moeten de boerensoldaten en hun Engelse broeders geleden hebben in die brandende zon!

In de hotels van Pietersburg zijn de badkamers voor de gasten opengesteld.

Die wil, kan zich ook regelrecht naar den trein laten brengen, om zich daar te verfrischen, van kleeding te wisselen en aan een uitgezocht diner te bekomen van de vermoeienissen van den dag.

We gaan vroeg naar bed en als we den volgende dag wakker worden, zijn we al een heel eind op weg naar Pretoria.

Daarom is ons eerste werk dien morgen, de bagage bij elkander te zoeken, om kant en klaar onze laatste uurtjes in den trein door te kunnen brengen.

Zoo zitten we en kijken uit en nemen toch eigenlijk niets meer in ons op, want we zijn vermoeid en volkomen voldaan, tot mijn zuster, als we niet heel ver van Pretoria zijn, bij een klein station plotseling naar rechts wijst. Daar zien we tegen rosse heuvels wat bruine vlekken: Kafferlocaties zegt ze, en daar gaan we zoo gauw mogelijk heen.

Ik moet lachen. Afrika is een tooverland, men wordt er niet verzadigd, zelfs niet van de eentonigheid. Een paar dagen uitrusten en dan hebben we weer kracht om wat nieuws te ondernemen.

Intusschen, al plannen makend, zijn we op het kleine station Pretoria-Noord gekomen.

Daar stopt de trein nog eenmaal.

Alle passagiers stappen uit; ook het treinpersoneel, Peter de machinist niet uitgezonderd, komt op het perron.

Er worden speeches afgestoken, in gesloten couverts wordt het onder de passagiers verzamelde geld aan de rechthebbenden uitgereikt, er gaan vroolijke hoera's de lucht in, en als ieder heeft, wat hem toekomt aan dankzeggingen of aan geld, maant het fluitje van den gids

Grootmoeder met kleinkind.

voort 't laatst tot instappen.

Een kwartier later zijn we in Pretoria, en nemen dankbaar en voldaan afscheid van onze dapperen gids, die zijn rust nu wel verdiend heeft.

Maar wij denken aan de verre bergen met de bruine Kafferhutten, en eer 't een week verder is, zitten we alweer in den trein en stappen op het kleine station uit; de zwerflust heeft zich nu eerst recht van ons meester gemaakt. Langs een kronkelig, steenachtig pad voert onze weg naar een naakte bruine heuvelhelling. Een paar Kaffervrouwen loopen voor ons uit. Zoodra ze ons in 't oog krijgen, zetten ze het op een loopen en verdwijnen in een van de kralen.

Eindelijk komen we op een klein plateau bij de eerste kraal; een haag van reusachtige aloës met bloemstengels zoo hoog als dennen beschermt een klompje armelijke, dicht tegen

elkander gedrukte, leemen hutten. We zien geen sterveling, maar volgen een kronkelpaadje, dat ons tusschen de stekelige bladen door naar een open plaatsje brengt.

Daar liggen de hutten, slordig met riet gedekt binnen een laag, leemen walletje, met openingen er in, die toegang geven tot de verschillende hutten. Al die openingen zijn zoo goed mogelijk gebarricadeerd met wat er te vangen en te grijpen is: een stuk half-vergane boomstam, wat roestig prikkeldraad, een stukje verweerd kippengaas, en eigenlijk vinden we het niet fair om door te breken, maar onze ondernemingsgeest triomfeert over onze bescheidenheid, en bovendien weet mijn zuster met Kaffers om te gaan en ze blij te maken als kinderen.

Uit een van de openingen verwijderen we voorzichtig de beletsels en stappen op het erfje.

Alle hutten lijken verlaten, men hoort geen

Grootmoeder danst.

geluid, er roert zich niets, bruin en arm en weerloos verloren lijkt het kraaltje.

Het deurtje van de middelste hut staat half open. We kijken om den hoek, en jawel, daar zit de heele bevolking angstig bij elkaar gehurkt op den vloer: een ou-baas, een paar vrouwen met haar zuigelingen tegen haar borst gedrukt, en een paar kinderen. Ze staren ons met haar groote, mysterieuze oogen, vol angstige onzekerheid aan, maar zeggen niets. Het zijn volkomen weerloozen, hun jonge mannen werken op de plantages, wie zal hen beschermen tegen de wit-menschen!

Mijn zuster stelt hen haastig gerust, geeft hen wat blinkende munten en vraagt of ze ook iets te verkoopen hebben.

De ou-baas schudt het hoofd, staat langzaam op en komt naar buiten. Daar strekt hij zijn

dorre arm uit in de richting van een kraal een eindje verder op. „Mapog”, zegt hij. Dat is de aanwijzing om het daar eens te probeeren.

We bedanken den ou-baas en trekken door dezelfde opening in het leemen muurtje langs het aloëpaadje weer naar het open veld. Het is nog tamelijk ver, maar we hebben den tijd. Telkens vraag ik me af: hoe leeft hier een sterfelijk mensch op dezen bruinen naakten grond.

Het is winter, ja, maar in ons lieve Holland lijkt het zelfs in den barsten winter feest, bij deze armoede.

Maar we naderen de kraal van de Mapoggers.

Het is wonderlijk, hoe hier de menschen van verschillende stam vlak naast elkander leven, zonder iets van elkaar over te nemen. Het verschil valt terstond op.

Nog eens: grootmoeder met kleinkind.

De kraal is omringd door een manshoogen, bruin-leemen muur, zuiver glad gestreken, met witte figuren versierd, meestal de driehoek met evenwijdige, horizontale, of verticale lijntjes opgevuld.

Er loopen wat kleine, sierlijke geitjes rond te springen, op een zonneplek tegen den muur ligt een reusachtig zwijn te slapen met een wit geitje op zijn rug, dat zich daar klaarblijkelijk volkomen op zijn gemak voelt.

Een deur in den muur staat open, we nemen de vrijheid naar binnen te gaan en komen op een allerverst erfje, zoo glad gestreken als de muren, maar met cirkelvormige figuren be-teekend.

Er staan verscheiden leemen hutten, vierkante en ronde, op dezelfde wijze versierd als de muur, die aan den binnenkant een leemen bank heeft, eveneens zeer zorgvuldig met driehoeken bemaald.

Er komt een jonge vrouw naar buiten met een groot aantal glinsterende ringen om hals en polsen en enkels, en een leeren rok aan met kralen afgezet.

Even later komt een reusachtige vrouw naar buiten, de grootmoeder, met twee jongetjes, een in een voddig blankenjasje, de andere spier-naakt met een kleurig kralen gordeltje om de lenden.

Grootmoeder komt onmiddellijk naar mij toe,

Dochter van de dansende vrouw met haar twee jongentjes.

lacht, grijpt begeerig naar het gouden kruisje, dat ik aan een kettinkje om den hals draag, en betoont zich zeer vriendschappelijk.

Ze spreken tamelijk goed Afrikaansch, en op onze vraag of ze ook iets te verkoopen hebben, komt de jonge vrouw aanloopen met kralen gordeltjes, die ze uitstalt over de schouder van het naakte jongetje. We koopen er een paar, en als we vragen of we hen mogen kien, wordt de oude vrouw opgewonden en begint voor ons te dansen; dat dansen bestaat uit rythmische bewegingen van de armen en het bovenlijf, onder voortdurend voetgestamp.

Daarna zet ze zich blijkbaar vermoeid op den grond en maakt een snorrend geluid als een tevreden kat. Daarnee geeft ze ons de gelegen-

heid, haar in haar reusachtige waardigheid te kien.

Voldaan nemen we afscheid en gaan terug in de richting van het station, maar terwijl we afdalen langs een ander pad, waar wat heesters staan en een enkele eucalyptus, vinden we nog een kraal, die er niet zoo zindelijk en schilderachtig uitziet als de vorige, maar waar we toch den indruk krijgen, dat de bewoners op een hooger peil van beschaving staan.

De vrouwen dragen rokken en losse jakjes en kleurige hoofddoeken. Uit een van de hutten komt een jonge moeder met een troep kleine kafferkindertjes om zich heen; achter haar aan een mooie nog jonge vrouw, die voortdurend lacht. We vragen of we hen mogen kien. De

moeder geeft geen antwoord, maar kiest het hazenpad, de kinderen haar schreeuwend achterna; alleen de mooie, jonge vrouw draalt.

We gaan de hut binnen; daar zit een klein kind op den grond en eet uit een schoteltje met gebakken sprinkhanen; een groote, witte kip pikt ijverig mee. In een hoek zit een oude vrouw en roert in een pot.

We vragen of die moeder met de kinderen haar dochter is. Ze knikt, en op onze vraag, waarom ze zich niet wil laten kieken, geeft de vrouw ten antwoord: „sij is toch lieuwens vir die kinders, als vir die geld.”

„Maar wat denkt ze dan, dat we haar doen zullen? je bent toch haar Ma?”

„Ek is haar Ma”, zegt de vrouw, „maar ek weet nie haar gedachtes nie.”

Dan vragen we, of die andere mense in de kraal ook van die goet om te verkoop in hulle huize het.

„Ek weet, wat in mij huis is”, zegt ze nadrukkelijk, „maar ek weet nie, wat andere mense in hulle huize het.”

Nu komt ook de mooie, lachende vrouw om

den hoek van de deur kijken. Zij wil dan wel gekiekt worden; maar de oude vrouw waarschuwt: „Missies moet nie vir haar afneem nie, sij is van 'n witmensch geskrik, sij is van haar verstand af, dis nie reeh nie, dis nie mooi nie.”

We voelen ons beschaamd en ontroerd. Twee lessen gaf die oude Kaffervrouw ons, witmenschen, die ons zoo bewust zijn van onze superioriteit.

Maar ze is ons toch goed gezind en geeft ons een kalebas, die als drinkbeker gebruikt wordt, en waarvan ze de randen eerst zorgvuldig afschaaft.

Dan zoeken we den weg naar het station.

„De volgende week gaan we er weer op uit”, zegt mijn zuster, terwijl ze naar nog verder Westen wijst. We zijn volkomen onder de bekoring van het avontuurlijk zwerven, zonder te weten wat men ontmoeten zal, en de zon gaat nooit schuil in den Afrikaanschen winter, er is altijd een lachen over de wereld, als de menschen uittrekken om iets van het wondere leven te zien.

Op den Uitkijk buiten onze grenzen door Ds J. D. Boerkoel

*Russische toestanden (III). De aanleiding en de oorzaak der godsdienstvervolgingen.
Iets over de protestbeweging.*

Na lang aarzelen is het Sovjetbewind er dus eindelijk toe overgegaan, om ook in het landbouwbedrijf het communisme door te voeren. De koelaken, de zelfstandige, vrije boeren, werden gedwongen, van hun bezit afstand te doen; hun hoeven en landerijen werden tot staatseigendom verklaard, en zij zelf moesten zich doen inlijven in gemeenschappen van kolchozen; ze werden boerenarbeiders in dienst van den staat.

Tot deze diep ingrijpende daad zag Stalin zich genoopt door tweeërlei. Ten eerste door de macht van het beginsel. De vorige maal hebben we uit de geschriften van Bucharin en uit het streven van Lenin aangetoond, dat de socialisatie van de industrie en de collectiviseering van den landbouw de principieele geboden vormen van het zuiver communistische stelsel. De Sovjet voert niet voor niets den hamer en de sikkel in haar vlag.

Vervolgens drongen hier ook de eischen van de practijk. Nog al te zeer was Rusland op het buitenland aangewezen en daarvan afhankelijk. Op industrieel gebied zal dit, wegens het chronische geldgebrek, voorloopig wel zoo blijven. Maar de agricultuur biedt aan de Unie de gelegenheid, om zich ten opzichte van de allereerste levensbehoefte los te maken van het buitenland. De doelmatige rationaliseering van den landarbeid zou gunstige voorwaarden scheppen, waardoor Rusland het buitenland niet langer noodig zou hebben.

Er bestonden alzoo twee redenen voor Stalin, om den grooten, driesten stap te doen en de boeren met hun bezit tot roerende en onroerende (en ook roerige) goederen van den staat te verklaren.

Deze politiek nu is de aanleiding geworden tot den verdubbelden aanval op de kerk. Ik spreek van a a n l e i d i n g; de oorzaak (waarover straks een enkel woord) ligt natuurlijk dieper. En evenzeer wil ik spreken van den v e r d u b b e l d e n aanval. Want het is niet de eerste maal, dat de Sovjet met de kerk in botsing komt. De strijd tegen den godsdienst is slechts heftiger geworden. En dat dit gebeurde op het oogenblik, toen ook de boeren onder het communistische systeem werden gedwongen, valt licht te begrijpen.

Zooals overal, heeft ook in Rusland de kerk haar invloed het langst en het diepst bewaard op het platteland. Daar woonden haar trouwste aanhangers. En toen nu de boeren in de verdrukking kwamen, grepen ze zich aan de kerk en aan hun geloof vast. Ineens werden ze van hun bezittingen beroofd; wat ze van hun ouders overgenomen hadden: de grond, waaraan ze zich hadden gehecht, het huis, waarin ze waren groot geworden, werd hun afgenomen; wat in lange jaren door hen was opgebouwd, werd nu plotseling met geweld onder hun handen weggeroofd. Het spreekt wel vanzelf, dat ze dit niet goedschiks konden laten gebeuren. Toen ze zich